

**AKTIVLARNI BAHOLASHNING ASOSIY TUSHUNCHALARINI
IXTISOSLASHTIRISH***Toshkent Davlat Iqtisodiyot Universiteti**MT-91 guruh talabasi**Qahramonova Xusnora*

Annotatsiya: Moliyaviy aktivlar - bu aksiyalarni, obligatsiyalarni, investitsiya fondlarini, muddatli depozitlarni va ikkilik opsiyonlarni o'z ichiga olgan likvid shaklga aylantirilishi mumkin bo'lgan har qanday aktivlar.

Kalit so'zlar: *aktivlarning turlari, Depozit sertifikatini yoki ulush sertifikatini, aktivlarning ijobiy va salbiy tomonlari, Bozordagi boshqa qimmatli qog'ozlar, Sarmoyaviy ko'rsatkichlar*

Agar moliyaviy shaxs bir jamg'armasi, moliyaviy majburiyatlar va talablar hisoblanadi. Bu holda, ushbu vositalari egasi har qanday boshqa institutsional birligi bir yoki bir necha to'lovlarni qabul qilish huquqiga ega beradi. bu holatda Oxirgi ilgari ular o'rtasida belgilangan edi shartnoma asosida bir qarzdor sifatida bajaradi. Shunday qilib, moliyaviy aktivlarni - mulkiy munosabatlar o'ziga xos shakli. Shunday bo'lsa-da, u sohibiga foyda olish imkonini beradi, kim u edi. Bu tushuncha mavjud barcha korxonaga ta'riflaydi.

Bugungi bozorida keng topish mumkin bo'lgan har qanday boshqa ob'ektlar kabi, kerakli miqdor u bilan bog'liq turli operatsiyalarni muvofiqligi uchun mas'ul yetarli xususiyatlari va omillar bor. Biroq, ko'p maxsus xususiyatlari bor. moliyaviy aktivlarni to'g'ridan-to'g'ri iste'mol uchun sotib emas quyidagicha: Eng yaxshi misol ko'rib chiqilishi mumkin. ularning yuzaga maqsadi ishlab chiqarish jarayonining har qanday qismida investitsiya hisoblanadi. Bunday tadbirlar natijasida aktiv yanada foyda hissa qo'shgan sifatida bo'lsa, u samarali foydalanilgan deb hisoblanadi. Bundan tashqari, u daromad muntazam bo'lishi va to'g'ridan-to'g'ri ishlab chiqarish investitsiya aktivlari miqdori bog'liq kerak, deb ta'kidlash lozim.

Sarmoyaviy ko'rsatkichlar uchun aksiyalar qiymatini baholash

Narx-kreditlar (P/E) nisbati P/E nisbati kompaniyaning aksiyalarining narxini uni har bir aktsiya bo'yicha daromadi bilan taqqoslaydi va aktsiya qiymati necha bor baholanganligini ko'rsatadi.

Dividend daromadi aksiyalar orqali daromadning foizini ko'rsatadi va daromad qidiruvchilari uchun muhimdir.

Narx-Kitob (P/B) nisbati P/B nisbati bir aktsiyaning bozor qiymatini uni kitob qiymatiga taqqoslayadi va aktsiya qiymati necha bor baholanganligini ko'rsatadi.

Aksiya bo'yicha daromad (EPS) EPS kompaniyaning foydalanishini aksiyalar soniga bo'linib aniqlaydi.

Cheklangan Naqd Puli Yo'li (DCF) Modeli DCF, kelajakdagi naqd pul oqimlarini baholaydi va ularni chegirma daromadini foydalanib bugungi qiymatga qaytaradi.

O'xshash Kompaniya Tahlili (CCA) CCA, maqsad kompaniyasining moliyaviy ko'rsatkichlarini o'xshash umumiy kompaniyalar bilan taqqoslash orqali adolatli bozor qiymatini aniqlashni o'z ichiga oladi.

Oldingi Amalga oshirilgan Tranzaksiyalar Tahlili Bu model, maqsad kompaniyani o'tgan M&A muomalalariga solishtiradi va uning qiymatini tarixiy tranzaksiya ko'paytmasiga asoslangan qiymatlar bilan baholaydi.

Moliyaviy aktivlar - bu aksiyalarni, obligatsiyalarni, investitsiya fondlarini, muddatli depozitlarni va ikkilik opsiyolarni o'z ichiga olgan likvid shaklga aylantirilishi mumkin bo'lgan har qanday aktivlar.

Moliyaviy aktivlarning turlari Kapital va pul bozorida har xil turdagi moliyaviy aktivlar mavjud. Bu aktivlar quyidagilardan iborat: Naqd pul: Jismoniy valyuta yoki bank hisobvaraqlarida saqlanadigan mablag'lar.

Depozit sertifikatini yoki ulush sertifikatini: Bank yoki moliya instituti tomonidan berilgan depozitni yoki kompaniyadagi aksiyalarga egalik huquqini tasdiqlovchi, belgilangan foiz stavkasi yoki dividend bilan muddatli investitsiyani ifodalovchi sertifikat.

Aksiyalar: Kompaniyaning aktivlari va daromadlari bo'yicha da'voni ifodalovchi korporatsiyadagi egalik ulushlari. Investorlar aksiyalarni kapital o'sishi va/yoki dividendlarni kutish bilan sotib olishadi.

Obligatsiyalar: Investor tomonidan qarz oluvchiga (odatda hukumat yoki korporatsiyaga) berilgan kreditni ifodalovchi barqaror daromadli qimmatli qog'ozlar. Obligatsiyalar davriy foiz to'lovlarini to'laydi va to'lov muddati tugashi bilan asosiy qarzni qaytaradi.

Obligatsiyalar: Obligatsiyalarga o'xshab, obligatsiyalar korporatsiyalar tomonidan chiqarilgan ta'minlanmagan qarz vositalari bo'lib, faqat umumiy kredit layoqati va emitentning obro'si bilan ta'minlanadi.

Debitorlik qarzlari: Sotuvchi tomonidan chiqarilgan va xaridor tomonidan qabul qilingan qisqa muddatli veksellar, kelajakda ma'lum bir miqdorni to'lash va'dasini ifodalaydi.

Bozordagi boshqa qimmatli qog'ozlar: [O'zaro fondlar](#), [birja fondlari \(ETF\)](#), opsiyolar, fyuchers shartnomalari va boshqalar.

Moliyaviy aktivlarning ijobiy va salbiy tomonlari

Moliyaviy aktivlar likvidlik, foyda olish potentsiali va investitsiyalarning yuqori rentabelligi kabi turli xil imtiyozlarni taklif qiladi. Ular treyderlarga ularni tezda naqd

pulga aylantirish va bozor imkoniyatlaridan foydalanish uchun moslashuvchanlikni ta'minlaydi.

Biroq, ularning kamchiliklari, jumladan, likvidsizlik xavfi, cheklangan qadrlash va moliyaviy moslashuvchanlikka ta'sir qiluvchi mablag'larni bog'lash potentsiali mavjud.

Xulosa qilib aytganda, Moliyaviy aktivlar likvidlikni taklif qiluvchi aktsiyalar, obligatsiyalar, investitsiya fondlari, muddatli depozitlar va ikkilik opsionlarni o'z ichiga oladi. Ular yer va tovar kabi jismoniy aktivlardan farq qiladi, chunki ular jismoniy shaklga ega bo'lmasligi mumkin. Moliyaviy aktivlarga egalik ularni sotib olish va sotish huquqini beradi, boylik to'planishiga yordam beradi. Turlarga naqd pullar, aktsiyalar, obligatsiyalar, obligatsiyalar, debitorlik qarzlari va boshqa qimmatli qog'ozlar kiradi, ularning har biri o'ziga xos xususiyat va risklarga ega. Moliyaviy aktivlar naqd pulga aylana oladigan har qanday narsadir. Savdogarlar qimmatli qog'ozlar, obligatsiyalar, obligatsiyalar, ikkilik opsionlar va boshqalar kabi bir nechta moliyaviy aktivlarga sarmoya kiritadilar. Bu moliyaviy aktivlar, agar ular to'g'ri strategiyalardan foydalansa, treyderlarning cho'ntaklarini pul bilan to'ldirish imkoniyatiga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Bobrov, O.M. Ijtimoiy ishlab chiqarishni boshqarish funktsiyalari tasniflarini takomillashtirishning ayrim masalalari / Ishlab chiqarish samaradorligining iqtisodiy muammolari. - Kiev: KINH, 1975. - No 12.
2. Glazyev, S.Yu. Texnik taraqqiyotning iqtisodiy nazariyasi S.Yu.Glaziev.- M.: Nauka, 1990 y.
3. Kamenitser, S.E. Sanoat ishlab chiqarishini boshqarish asoslari / SE Kamenitser. - M.: Fikr, 1971 yil.
4. Rossiya Federatsiyasining 2001-2005 yillardagi davlat siyosati kontsepsiyasi // Innovatsiyalar. 2000.- № 3-4.
5. Ober - Krie, J. Korxonani boshqarish / Per. frantsuz tilidan Moskva: taraqqiyot,
6. Petrova, A.S. Sanoat ishlab chiqarishini boshqarishni tashkil etish asoslari / A.S. Petrova. - M.: Iqtisodiyot, 1969 yil.